

Jana Kolouchová

“Smrti, smrti, tys stále tak po životech hladová.“ Mortalita a pohřební rituál na Chebsku ve druhé polovině 19. století

Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2011, 213 s.

Jana Kolouchová si vzala za úkol představit fenomén smrti ve druhé polovině 19. století na příkladu města Cheb. V úvodu se několikrát hlásí k tomu, že toto téma nebylo na Chebsku zpracováno, a proto se chce o jeho postižení pokusit. Hned na úvod musím rád konstatovat, že její hluboký ponor do mnoha typů pramenů má mnohem větší vypovídací hodnotu a výsledky diplomové práce obecnými závěry mohou přesahovat hranice chebského regionu.

Práce má logickou strukturu a v rámci jednotlivých kapitol se snaží nahlédnout fenomén smrti z několika metodologických pohledů a na základě mnoha písemných i hmotných pramenů. Diplomátka se tak blíží metodologickému uchopení smrti, které navrhl Michelle Vovelle, který chtěl smrt zkoumat z hlediska demografického, diskursivního a prožitkového. Diskurzivní rovinu smrti ve druhé polovině 19. století Janě Kolouchové představovala hesla smrt v některých naučných slovnících této doby. Jde samozřejmě o přístup možný a pro potřeba diplomové práce dostatečný, ale je třeba si uvědomit, že v této době vzniká velké množství odborné lékařské literatury. Diskurzivní literatura by také mohla být rozšířena o náboženské vnímání smrti. Demografická rovina je zastoupena precizní analýzou mortality v prostředí Chebu ve druhé polovině 19. století. Diplomátka se postupně zabývala průměrným věkem zemřelých, kojeneckou a dětskou úmrtností či příčinami úmrtí. Získané výsledky dokázala vhodně prezentovat verbálně i prostřednictvím tabulek a grafů. Prožívanou smrt v diplomové práci zastupuje pohled na pohřební rituál ve venkovském prostředí na Chebsku a analýza funerální architektury a plastiky na chebském hřbitově. V prvním případě diplomátka vycházela především z poznatků etnografie a zabývala se znamením blízké smrti, okamžikem smrti či pohřebním průvodem a pohřební hostinou. Stranou pozornosti zůstaly zatím prameny osobní povahy, které by do sledované problematiky mohly přinést hledisko samotných aktérů. Ve druhém případě se Jana Kolouchová zaměřila na popis a interpretaci dochovaných náhrobků na chebském hřbitově. Jde vlastně pouze o sondu, protože z textu a přiložených tabulek je zřejmé, že diplomátka zaevidovala dobové náhrobky i z dalších lokalit na Chebsku. Zde lze

zaznamenat určitý nesoulad mezi kapitolami – zatímco ta o pohřebních rituálech vychází spíše z venkovského prostředí, kapitola o honosných náhrobcích se vztahuje spíše k elitám. Jana Kolouchová má však k dispozici dostatek materiálu, který čeká ještě na zpracování a interpretaci.

V neposlední řadě bych rád vyzdvihl přehled, který má diplomatka o literatuře ke všem tématům, kterými se zabývala. Diplomová práce se nevyznačuje většími prohřešky proti historickému řemeslu, ani proti pravidlům českého pravopisu. Nadstandardní jsou tabulkové a obrazové přílohy. I z těchto důvodů práci s potěšením doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit stupněm **v ý b o r n ě**.

Zlatá Koruna 11. června 2011

PhDr. Pavel Král, Ph.D.